

СТАНОВІШЧА ДЗЯЦЕЙ БЕЛАРУСІ

У 1999 годзе Галоўнае ўпраўленне сацыяльнай і выхаваўчай работы Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ініцыявала навуковае даследаванне па тэме «Асаблівасці сучаснага становішча дзяцей Беларусі: сацыяльна-педагагічныя аспекты» (навуковым кіраўніком якога была прызначана Валянціна Уладзіміраўна Буткевіч, загадчык кафедры педагогікі і псіхалогіі пачатковага навучання Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка, доктар педагагічных навук, прафесар). Мэта даследавання — распрацоўка тэарэтычна-метадалагічных асноў для стварэння механізму сацыяльна-прававой і псіхалага-педагагічнай падтрымкі розных катэгорый дзяцей Беларусі. А ў пачатак 2001 года ў Рэспубліцы Беларусь пражывала 2322359 чалавек, што складала 23,3% ад агульнай колькасці насельніцтва краіны. Іх становішча вызначалася ўзроўнем эканамічнага развіцця, сацыяльнымі і сацыякультурнымі умовамі, якія ў 90-я гады для значнай часткі дзяцей былі недастаткова спрыяльнымі. У выніку сталі працягвацца негатывныя тэндэнцыі (рост дзіцячых захворванняў, інваліднасці, сацыяльнага сіроцтва, зложыванняў у дзіцячым асяроддзі алкаголем, наркотыкамі, найўнасць правапарушэнняў і інш.). Усё гэта дае магчымасць зрабіць высвад аб значнасці арганізацыйна-практычнай работы ўсіх суб'ектаў адукацыйна-выхаваўчага працэсу, якая была б кіравана на палепшэнне становішча дзяцей, на стварэнне умоў для іх паўнацэннай жыццяздзейнасці і развіцця. Адначасова з'яўляецца надзённай распрацоўка тэарэтычных асноў сацыяльна-педагагічнай падтрымкі дзяцей.

У выніку даследавання становішча розных катэгорый дзяцей вызначаны найбольш эфектыўныя шляхі, сродкі, формы і перспектывы развіцця сацыяльна-экалагічнай і псіхалага-педагагічнай падтрымкі дзяцей у Рэспубліцы Беларусь. Вынікі даследавання ўключаюцца ў дапаможнікі, метадычныя рэкамендацыі, навукова-папулярныя артыкулы, рэгіянальныя канцэпцыі выхавання дзяцей і вучнёўскай моладзі, планы выхаваўчай работы.

Значным вынікам з'яўляецца падрыхтоўка нацыянальных дакладаў «Аб выкананні рашэнняў Сусветнай сустрэчы на вышэйшым узроўні ў інтэрэсах дзяцей» (на рускай, беларускай і англійскай мовах), «Становішча дзяцей у Рэспубліцы Беларусь у 1999 г.», «Становішча дзяцей у Рэспубліцы Беларусь у 2000 годзе».

У падрыхтоўцы статыстычных даных для двух апошніх дакладаў удзельнічалі прадстаўнікі розных міністэрстваў і ведамстваў Беларусі. Вось што паведамляецца ў Нацыянальным дакладзе «Становішча дзяцей у Рэспубліцы Беларусь у 2000 годзе», які толькі што з'явіўся, аб сістэме дашкольнага выхавання (раздзел 9).

У 2000 г. функцыянавалі 4 423 дашкольныя ўстановы (—31 установа ў параўнанні з 1999 г.), у тым ліку 855 (— 121) — ведамаснай падначаленасці (20,3%). Ахоп дашкольным выхаваннем склаў 70,8% (+ 0,5%). 85,4% (+ 4,4%) дзяцей пяцігадовага ўзросту ўключаны ў сістэму падрыхтоўкі да школы. Масавы ахоп дзяцей дашкольнай адукацыяй з'яўляецца рэальнай дапамогай сям'і ў выхаванні і навучанні дзяцей, а таксама прадпосылкай рэалізацыі права на дастойную і даступную адукацыю.

На ўтрыманне дашкольных устаноў зрасходавана 89 129,0 млн. рублёў. Бацькоўская аплата склала 5,4% у агульных затратах на ўтрыманне дзіцяці ў дашкольных установах, ці 24,1% ад кошту харчавання. Больш паловы сям'яў, з якіх дзеці наведваюць дашкольныя ўстановы, часткова ці поўнасьцю вызвалены ад аплаты за дзіцячы сад.

У 2000 г. у краіне дадаткова адкрыліся 62 школы-сады, 2 дашкольныя цэнтры развіцця дзіцяці, 4 кампенсуючыя дашкольныя ўстановы, 54 санаторныя групы, 82 камплектуючыя групы для дзяцей з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця. Па рэжыме работы ў адпаведнасці з запатрабаваннямі бацькоў дашкольных устаноў са змешаным рэжымам (1—4 гадзіны наведвання) — 5,7% (+0,8% у параўнанні з 1999 г.), 10,5 гадзін — 64,2% (+0,7%), 12 гадзін — 29,6% (-1,6%), 24 гадзіны — 0,5%.

Новыя арыенціры дзейнасці спецыяльных дашкольных устаноў былі накіраваны на раннюю карэкцыйна-развіваючую дапамогу дзецям з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця ў адпаведнасці з іх індывідуальнымі асаблівасцямі. Па стане на 01.01.2000 г. у краіне функцыянавала 39 кампенсуючых дашкольных устаноў (у 1999 г. — 35), 494 камбінаваныя дашкольныя ўстановы, у якіх меліся кампенсуючыя групы (у 1999 г. — 465) з кантынгентам дзяцей 13,5 тыс. (у 1999 г. — 12,7 тыс.). 17 дашкольных устаноў агульнага тыпу маюць 40 інтэграваных груп.

Развіццё творчых здольнасцей дзяцей ажыццяўлялася ў 968 гуртках выяўленчай дзейнасці (18,9 тыс. дзяцей), 571 харэаграфічным (16,6 тыс. дзяцей), 722 музыкі і спеваў (11,6 тыс. дзяцей), 744 спартыўных (15,2 тыс. дзяцей), 89 па плаванні (0,2 тыс. дзяцей).

Умацаванне здароўя дзяцей дашкольнага ўзросту ажыццяўлялася ў 48 санаторных дашкольных установах з кантынгентам 5,0 тыс. дзяцей і ў 608 санаторных груп (9,8 тыс. дзяцей).

Аўтарамі даклада «Становішча дзяцей у Рэспубліцы Беларусь у 2000 г.» з'яўляюцца начальнік упраўлення сацыяльна-культурнай палітыкі Апарата Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, намеснік старшыні Нацыянальнай камісіі па правах дзіцяці А. А. Сівалобава, кандыдат педагагічных навук С. С. Бубен.

Министерство образования Республики Беларусь
Центральный комитет Белорусского профсоюза работников образования и науки

ОТРАСЛЕВЫЕ ПРАВИЛА ВНУТРЕННЕГО РАСПОРЯДКА ДЛЯ РАБОТНИКОВ ДОШКОЛЬНЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

(МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ)

Минск 2001

I. Общие положения

1.1. В соответствии с Конституцией Республики Беларусь гражданам Республики Беларусь гарантируется право труд как наиболее достойный способ самоутверждения человека, т. е. право на выбор профессии, рода занятий и работы в соответствии с призванием, склонностями и способностями, образованием, профессиональной подготовкой и с учетом общественных потребностей, а также на здоровые и безопасные условия труда.

1.2. Методические рекомендации «Отраслевые правила внутреннего трудового распорядка для работников дошкольных образовательных учреждений Республики Беларусь» (далее — Отраслевые правила) распространяются на дошкольные образовательные учреждения всех типов и наименований системы образования Республики Беларусь.

1.3. Правила внутреннего трудового распорядка дошкольного образовательного учреждения (далее — Правила) разрабатываются с учетом данных методических рекомендаций применительно к условиям работы конкретного дошкольного образовательного учреждения, утверждаются нанимателем (заведующим, директором) в согласовании с профсоюзным комитетом после ознакомления с ними коллектива работников.

1.4. Внутренний трудовой распорядок — это регламент (порядок) выполнения работниками дошкольного образовательного учреждения работы у нанимателя под руководством и контролем.

Внутренний трудовой распорядок регулируется правилами внутреннего трудового распорядка, утверждаемыми нанимателем с участием профсоюзов и другими нормативными актами по вопросам труда.

1.5. Нанимателями являются предприятия, учреждения, организации образования, органы управления образованием, которым законодательством предоставлено право заключения и прекращения трудового договора с работниками.

Имени нанимателя его права и обязанности могут осуществлять уполномоченные должностные лица — заведующий дошкольного образовательного учреждения (заведующий, директор), его заместители, руководители подразделения и службы (их заместители), иной работник, которому законодательством Республики Беларусь или нанимателем предоставлено право принимать самостоятельные решения, вытекающие из трудовых и связанных с ними отношений.

1.6. Работниками являются лица, заключившие трудовой договор с нанимателем.

1.7. Утвержденные Правила обязательны как для работников, так и для нанимателей.

Наниматель может требовать, а работники обязаны выполнять работу, обусловленную трудовым договором, в соответствии с внутренним трудовым распорядком.

1.8. Вопросы, связанные с применением Правил, решаются заведующим (директором) дошкольного обра-

зовательного учреждения в соответствии с законодательством Республики Беларусь и в пределах предоставленных ему прав, совместно, по согласованию или с учетом мнения профсоюзного комитета и коллектива работников в соответствии с их полномочиями.

1.9. Изменения и дополнения в Правила могут вноситься коллективом работников по представлению заведующего (директора) и профсоюзного комитета в том случае, если они не противоречат действующему законодательству.

1.10. Правила внутреннего трудового распорядка дошкольного образовательного учреждения вывешиваются на видном месте.

II. Порядок приема, перевода и увольнения работников

2.1. Работники реализуют свое право на труд путем заключения трудового договора (контракта) о работе в данном дошкольном образовательном учреждении в соответствии с законодательством о труде Республики Беларусь.

Прием на работу, перевод и увольнение с работы воспитателей, других специалистов, служащих, рабочих, обслуживающего персонала дошкольного образовательного учреждения осуществляется заведующим (директором), а заведующего (директора) и его заместителей — районным (городским) отделом (управлением) образования.

Примерные формы трудового договора и контракта утверждаются постановлением Правительства Республики Беларусь.

2.2. Для заключения трудового договора (приема на работу) наниматель обязан потребовать, а гражданин должен предъявить нанимателю:

1) паспорт или иной документ, удостоверяющий личность, документы воинского учета (для военнообязанных и лиц, подлежащих призыву на воинскую службу), свидетельство о рождении (для лиц в возрасте от 14 до 16 лет), справку об освобождении (для лиц, отбывших наказание, связанное с лишением свободы);

2) трудовую книжку, оформленную в установленном порядке, за исключением впервые поступающего на работу и заместителей;

3) диплом или иной документ об образовании и профессиональной подготовке, подтверждающий наличие права на выполнение данной работы, копии которых заверены нанимателем (заведующим, директором), хранятся в личном деле работника;

4) направление на работу в счет брони для отдельных категорий работников в соответствии с законодательством;

5) заключение медико-реабилитационной экспертной комиссии (МРЭК) о состоянии здоровья (для инвалидов);